

ΘΕΑΤΡΙΚΕΣ ΠΡΩΤΕΣ

«ΑΓΩΝΑΣ

ΓΙΑ ΤΟ ΤΟΜΑΡΙ»

στό θέατρο Κοτοπούλη

Κριτικό σημείωμα του κ. Β. ΡΩΤΑ

Αυτό τὸ νέο δραματούργημα πού ανέβασε τὸ ἡμικρατικὸ θέατρο Κοτοπούλη μὲ τὸν μισὸν θιάσό του στὸ «Ρέξ» εἶνε θεατρικὸ ἔργο «παρὰ τρίχα». Ὁ ἥρωάς του ἢ οἱ ἥρωές του θέλουν νὰ εἶνε τέτοιοι πού παρουσιάζονται. δὲν εἶνε. Ὁ καθέ-

νας τους μιλεῖ πολὺ γιὰ τὸν ἑαυτό του στοὺς ἄλλους, τί λογιῆς τύπος εἶνε. Ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρο τὸ ἔργο θέλει νὰ εἶνε θεατρικὸ ἔργο καὶ μάλιστα γιὰ τὸ εἶδος του ὁ συγγραφέας του δὲν ἔχει καὶ σπουδαία προτίμηση, προσπαθεῖ ν' ἀνταποκριθῇ στὰ γούστα τοῦ κοινοῦ τῆς ἐπο-

χῆς του κι' ὅτι θῆ. Γι' αὐτὸ τῶχει φτειάσει λίγο ἀστυνομικὸ, λίγο μοντέρνο σκηρικὰ — ὅπως τὸ νοιώθαν τότε πού τὸ φτείασε τὸ μοντέρνο, ὅπου ἀνακατεύονταν οἱ ἠθοποιοὶ μὲ τοὺς θεατῆς, πηδώντας ἀπὸ τὴ σκηνὴ στὴν πλατεῖα — λίγο ρωμαντι-

κὸ, λίγο ἠθικοπλαστικὸ, λίγο ἀπ' ὅλα τελοσπάντων, θαρώντας πῶς ἔτσι θὰ πετύχαινε καλῆτερα. Καὶ μπορεῖ νὰ πέτυχε αὐτὸ τὸ ἔργο στὴν πατρίδα του τὴν Ἀγγλία, ὅπου οἱ λόρδοι καὶ οἱ λόρδισσες μὲ στενοχώρια τους βλέπουν τοὺς νεόπλουτους (Συνέχεια στὴν δευτέραν σελίδα)

(Συνέχεια από την 1η σελίδα)

τους να τους πέρνουν τὸ ἓνα μετὰ τὸ ἄλλο τὰ ὠραῖα τους χτήματα γιὰ νὰ τὰ κάμουν ἐργαστάσια. Τί σχέση ὅμως μπορεῖ νάχουν αὐτὰ μ' ἐμὰς ἐδωπέρα, πού οὔτε λόρδους ἔχουμε, οὔτε ἀπέραντα χτήματα τοπειακῆς ἀξίας, οὔτε κὰν προφτάσαμε ἀκόμη νὰ προσέξουμε ὁμορφίες τοπιῶν ἢ ἀρχαιολογικῶν τόπων ἢ ν' ἀποχτήσουμε κάποια παράδοση ἀπὸ ἠθικὲς ἀρχές ἢ τρόπους συμπεριφορᾶς ;

Πάλι ὅμως, ἂν αὐτὸ τὸ ἔργο καταπιάνονταν βαθύτερα τὸ θέμα του κ' ἤθελε νὰ μᾶς παρουσιάσῃ δυὸ ἀνόμοιους κόσμους, ἀνόμοιους στὶς ἰδέες γιὰ τὴ ζωὴ, πάλι θὰ μπορούσε ἴσως νὰ μᾶς τραβήξῃ τὴν προσοχή. Ἐδῶ ὅμως ἔχουμε μὴ πάλῃ ἀνάμεσα σὲ δυὸ κόσμους τῆς ἴδιας νοοτροπίας, πού ὁ ἕνας θέλει νὰ κατορθώσῃ νὰ μπῆ στὴ θέση τοῦ ἄλλου κ' ὡστόσο εἶνε καὶ λιγάκι ἀχαρᾶχτήριστοι καὶ οἱ δυὸ γιατί στὸ τέλος καταντᾶει ὁ ἀγῶνας τους ὁλότελα ἐξωτερικὸς, πεισματικὸς. Τὸ πείσμα ὅμως, δὲν τῶχουν τὰ πρόσωπα, τῶχει ὁ συγγραφέας πού θέλησε μὲ τέτοια μέσα νὰ φτιάσῃ ἔργο θεατρικόν.

Τὸ κοινὸ ὅμως ἐδῶ ἔχει ἓνα φινό θεατρικὸ αἶσθημα. Παρακολουθώντας τὴν παράσταση στὴν ἀρχὴ ἐνθουσιάζεται μὲ τὸν ἥρωα τοῦ ἔργου τὸ γέρο Χόρνμπλοερ, νομίζοντας ἀπὸ κάτι λόγια του πὼς εἶνε ἀνθρωπος μὲ ἰδανικά Γλήγορα ὅμως ἀπογοητεύεται καὶ ἀδιαφορεῖ, ὅταν βλέπει πὼς εἶνε ἀδειος στὸ βάθος. Τί νὰ τὰ λέμῃ ; Ἐνα ἔργο ἀδιαφόρετο γιὰ τὸ ἐλληνικὸ κοινόν. Οὔτε εἶνε ἄλλως τε ὁ Γκάλσγουορθ ἀπὸ τοὺς καλλήτερος Ἄγγλους θεατρικοὺς συγγραφεῖς. Ἦδη ὁ ἀγγλικὸς θίασος πού εἶχε ἔρθῃ πέρσου μᾶς ἔδωσε στὸ Β. θέατρο δύο ἔργα νέων Ἄγγλων συγγραφέων, ἓνα τοῦ Πρίσλεϋ κ' ἓνα τοῦ Πινέρο, τὸ πρῶτο δράμα ψυχολογικόν, τὸ δεύτερο κωμωδία ἠθῶν, πού στέκουν σὲ πολὺ ἀνώτερο σκαλί ἀπὸ τὰ ἔργα τοῦ Γκάλσγουορθ. Κ' εἶνε κ' ἄλλοι πολλοὶ συγγραφεῖς, πού τὰ ἔργα τους καὶ ὅταν ἀκόμη ἔχουν κάποιο χρῶμα ἀγγλικῆς τοπείας πάλι τὸ δραματικόν τους στοιχεῖο εἶνε γερὸ καὶ ζωντανόν

καὶ μπορεῖ νὰ ἐπιβληθῇ καὶ σὲ λαοὺς ἔξω ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν, ὅπως ὁ Σύνγκ κ' ὁ Μπάρρι, πού ἓνα μονόπραχτό του θαρῶ ἔπαιξε πέρσου ἢ Ἀνδρεάδῃ, καὶ ἄλλοι.

Ξανοίχτηκα λίγο, ἀπὸ τὴ στενοχώρια μου, πού βλέπω τελευταία πὼς τὸ θέατρό μας, ἀφοῦ βύζαξε ἀπὸ τὸ Ἴταλικόν, ἀπὸ τὸ Γαλλικόν, ἀπὸ τὸ Γερμανικόν θέατρο, τώρα ρίχνεται καὶ στὸ Ἀγγλικόν, μὲ τὸν ἴδιο παρασιτικόν τρόπο διαλέγοντας τοῦ Οὐάιλντ τὶς πλουμιστὲς φλυαρίες καὶ τοῦ Γκάλσγουορθ τ' ἀνούσια διομηχανικὰ κατασκευάσματα.

Γιὰ τὴν παράσταση τὴν ἴδια τί νὰ εἰπούμε ; Ἦταν ὠραία. Ἡ πολυτέλεια πιά ἔγινε τὸ σπουδαιότερο στοιχεῖο στὸ φτωχικόν μὲν τὸ θέατρο. Λοιπὸν σὰς λέω πὼς νὰ, αὐτοὶ εἶνε οἱ πλουτισμοί. Βέβαια τὸ θέατρο εἶνε ἡ μεγαλύτερη πολυτέλεια σ' ἓναν τόπο, αὐτὸ τὸ κατάλαβα καλὰ ἐγὼ πού θέλησα κάποτε νὰ φτιάξω τὸ ξυπόλυτο θέατρο ! Ὅμως ὄχι τέτοια πολυτέλεια στὰ σκηνικά καὶ στὰ κοστούμια μόνον, ὅπως τὴ νοιώθουν τώρα-τώρα τὰ θεατρά μας. Πὼς νὰ χαρῆ ὁ θεατῆς καὶ τὸ κοινόν μας τὸ ὠραῖο σκηνικόν, πού τοῦ κάκου ὑρεῖται ν' ἰδῇ μέσα σ' αὐτὸ τὴ Μαρίκα Κοτοπούλη καὶ αὐτὴ ἔχει γίνῃ ἀφαντῆ ; Πού βλέπει ἓναν Λογοθετίδῃ, τὸ Βασιλάκη τὸ Λογοθετίδῃ, τὸ Λογοθετίδῃ του ἐπιτέλους, νὰ ἰδρῶνῃ καὶ νὰ ξιδρώνῃ σ' ἓναν ἄχαρο ρόλο, πού δὲν εἶνε ρόλος του ;

Τὸ λίγο πού εὐχαριστήθηκε κανεὶς ἦταν — ὅπως εἶπαμε — τὰ ὠραία σκηνικά, τὸ κομψὸ δάσιμο τῶν ἠθοποιῶν στὴ σκηνῇ, τὸ περίφημο παίξιμο τῆς Μιράντας πού ὄλο καὶ ὠριμάζει σὲ λεπτὴ συγκρατημένη τέχνη, τὸ ἔξοχο παίξιμο τοῦ Παπά, πού σὲ τέτοιους ρόλους εἶνε ἐξαιρετικὰ θαυμάσιος, τὴ φυσικὴ χάρη καὶ κομψὴ ἐμφάνιση τῆς Νόρας Μπαστιῆ, τὴ δροσιὰ καὶ τὸ κέφι τῆς Ἄννας Λώρη, τὴ μαστορὰ τοῦ Γιαννίδῃ καὶ τοῦ Ζερβοῦ, τὸ καλὸ παίξιμο τῆς Καπλάνῃ, τῆς Λαλαούνη καὶ ὄλων τῶν κ. κ. ἠθοποιῶν τὴν καλὴ προθυμία. Πέραν τούτου μηδέν.

Β. ΡΩΤΑΣ